

Nasza „tekatka”. Poznaj ciekawą historię lokomotywy TKt48-53 - perełki Placu Iławskich Kolejarzy! [ZOBACZ ARCHIWALNE ZDJĘCIA]

data aktualizacji: 2024.01.14

Kiedys rdzewiejący, pocziwy "złomek"; dzisiaj? Dumny pomnik techniki i historii kolejnictwa - iławska „tekatka”, chociaż już nie jeździ, to wciąż dymi, gwizdże, świeci i przede wszystkim - edukuje. Przedstawiamy ciekawą historię tej perełki Placu Iławskich Kolejarzy.

Dlaczego warto odwiedzić skwer przed dworcem PKP Iława Główna? Na pewno nie dla cennego drzewostanu... Za to iławski zabytek techniki, odrestaurowana lokomotywa parowa TKt48-53, to prawdziwa gratka!

Nie zawsze tak było, bo jeszcze w 2018 roku parowóz, chociaż wspominany z rozrzewnieniem jako miejsce bez troskich zabaw dzieci, był przysłowiowym **obrazem "nędzy i rozpaczy"...** Powybijane szyby, mnóstwo rdzy i łuszcząca się farba - zresztą, jak się później okazało, w kolorze, który nie miał nic wspólnego z autentycznym wizerunkiem "tekatki" sprzed lat. Czy jeszcze pamiętacie ten smutny widok? To była raczej antywizytówka skweru przed dworcem...

~~galeriaspc~~8964~~

Nowy rozdział w historii iławskiej lokomotywy otworzył szeroki projekt polegający na modernizacji taboru Zakładu Komunikacji Miejskiej w Iławie i jednocześnie remontu terenu przed dworcem. To wówczas w miejskiej kasie znalazła się niebagatelna wówczas kwota niespełna 400 tysięcy złotych na przywrócenie parowozowi dawnej świetności. **Lokomotywa opuściła miasto 7 stycznia 2019 roku, by powrócić nocą z 5 na 6 listopada - wówczas wyglądała już zupełnie inaczej.** Większość prac przeprowadziła poza Iławą warszawska spółka Remteam, zwycięzca przetargu.

~~galeriaspc~~4816~~

Ciemna oliwka - to oryginalna barwa parowozów z lat 50-tych i właśnie w takim oryginalnym kolorze wróciła do miasta nasza "tekotka". Ale część prac realizowano już na miejscu: tutaj przykręcano tabliczki i montowano szyby oraz instalacje. **Latem 2020 roku oglądaliśmy już iławski parowóz w pełnej krasie - wówczas można już było zobaczyć, jak działają instalacje:** oświetleniowa, dźwiękowa i dymotwórcza odnowionej lokomotywy TKt48-53, stojącej na skraju skweru i zdobiącej go w charakterze pomnika techniki.

~~galeriaspc~~4957~~

A jak wyglądają dawne dzieje parowozu? Okazuje się, że parowóz, długi na ponad 14 metrów, wysoki na niemal 4,5, który pusty waży 78 ton, a sprawny popędzi z prędkością nawet 80 km/h, to kawał historii polskiego kolejnictwa!

PRZESZŁOŚĆ: PIERWSZY TKt48 W ROLI POMNIKA TECHNIKI BYŁ W IŁAWIE

Właściciele parowozów z serii TKt48 to bardzo elitarne grono. Takich maszyn w kraju zachowały się zaledwie 34 sztuki, z tego tylko jeden egzemplarz jest nadal czynny.

- TKt48 budowano w Fabloku w Chrzanowie oraz zakładach Hipolit Cegielski w Poznaniu w latach 1951-1957. Ogółem w dwóch seriach produkcyjnych zbudowano 199 sztuk tych lokomotyw - podaje w opracowaniu "Parowóz TKt48-53", sporządzonym dla Urzędu Miasta w Iławie, Paweł Szczerbakow. - Dla PKP przeznaczono 191 egzemplarzy, 2 dla kolei przemysłowych, a 6 kolejnych sztuk wyeksportowano do Albanii.

Parowozy serii TKt48 były, według eksperta, użyteczne i wysoko cenione.

- Skonstruowano je jako lokomotywy towarowe, ale używane były przede wszystkim w ruchu osobowym.

Obsługiwały pociągi podmiejskie w największych polskich aglomeracjach. Eksploatowane były do końca ery trakcji parowej w Polsce - informuje Szczerbakow.

To najważniejsze informacje o całej serii, a co wiadomo o konkretnym egzemplarzu, który można oglądać na skwerze pomiędzy Dworcową, Żeromskiego i Broniewskiego w Iławie?

Iławski TKt48-53 pochodzi z fabryki w Chrzanowie, kocioł z Sosnowca. Rok produkcji parowozu to 1951. PKP wpisało go do swojego inwentarza w tym samym roku w październiku, natomiast skreśliło w sierpniu 1987 roku.

- Swoją pracę lokomotywa rozpoczęła w parowozowni Gdynia Grabówek, w okresie swojej czynnej służby stacjonowała też w parowozowniach w Jeleniej Górze, Nysie i Korszach - dowiadujemy się od autora ekspertyzy.

Parowóz, gdy był czynny, nigdy nie stacjonował w Iławie. Do naszego miasta trafił dopiero po skreśleniu z kolejowego inwentarza - już nie po to, by ciągnąć za sobą składy.

- TKt48-53 był prawdopodobnie pierwszym parowozem tej serii przeznaczonym do pełnienia funkcji pomnika techniki. Tę funkcję sprawuje do dziś - zauważa Paweł Szczerbakow.

Na krótkim torze ekspozycyjnym w kolejowym parku w Iławie lokomotywa stała od 1987 roku. W tym czasie kilka razy była poddawana podstawowym zabiegom konserwacyjnym. Polegały głównie na usuwaniu, z grubsza, łuszczącej się farby i nakładaniu jej nowych warstw. To miało zabezpieczać przed korozją i niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych. Mimo to z czasem parowóz niszczał i - by nadal mógł pełnić reprezentacyjne funkcje - wymagał gruntownej renowacji. **Dziś takiej "tekatki" - ze świecą szukać!**

Red. kontakt@infoilawa.pl na podstawie opracowania "Parowóz TKt48-53", sporządzonego dla Urzędu Miasta w Iławie, autor: Paweł Szczerbakow oraz własnych archiwalnych publikacji. Zdjęcia, wideo: Info Iława.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/73002-nasza-tekatka-poznaj-ciekawa-historie-lokomotywy-tkt48-53-perelki-placu-i-lawskich-kolejarzy-zobacz-archiwalne-zdjecia>